

One-pager: Fødevarerforsyningsikkerhed

Hovedbudskab

Fødevarerforsyningsikkerhed er en kritisk del af Danmarks og EU's samlede beredskab. Uden sikre forsyningskæder for fødevarer risikerer vi hurtig samfundsmæssig destabilisering i en krisesituation.

Baggrund

Den geopolitiske situation er markant forværret med krig i Europa, handelsspændinger, energiusikkerhed og øgede hybride trusler. Samtidig er fødevarer systemet globalt, tæt sammenvævet og afhængigt af åbne forsyningskæder for både input og færdige produkter. Danmark og EU har i årtier taget stabil adgang til fødevarer for givet, men erfaringerne fra energikrisen i 2022 viste, hvor hurtigt manglende forberedelse kan få alvorlige konsekvenser, da kornpriserne steg markant.

Danmark er selvforsynende med fødevarer. Fordi vi har et stærkt dansk landbrug, kan vi brødføde 1,2 til 2,2 gange vores egen befolkning – afhængigt af, hvor mange kalorier hver person skal have om dagen. EU kan omvendt kun brødføde mellem 0,7 og 1,3 sin egen befolkning, og f.eks. kan UK (0,3-0,6) og Sverige (0,3-0,5) ikke brødføde deres egen befolkning.¹

Danmark eksporterer hovedparten af sin fødevarerproduktion og er samtidig afhængig af import af foder, gødning, frø, energi og andre kritiske input. Fødevarerproduktionen er desuden tæt koblet til energiforsyningen gennem biogas og VE-anlæg. På trods af dette fylder fødevarerforsyningsikkerhed kun begrænset i dansk udenrigs-, sikkerheds- og beredskabspolitik. Det er en sårbarhed, der skal adresseres nu - før næste krise rammer.

L&F-budskaber

- Fødevarerforsyning er blandt de mest kritiske samfundsfunktioner og skal behandles på linje med energi, forsvar og sundhed i beredskabsplanlægningen.
- Det er vigtigt at Danmark ikke kun producerer fødevarer til eget forbrug, men som en stabiliserende faktor for nabolande og allierede. Det er et sikkerhedspolitisk ansvar.
- Fødevarerproduktion og energiproduktion er gensidigt afhængige; uden energi ingen fødevarer og uden fødevarer mangler vi også energi.
- Krig, handelshindringer, cyberangreb og geopolitisk pres kan hurtigt lamme både produktion og distribution af fødevarer.
- Erfaringerne fra energikrisen i 2022 må ikke gentages. Svage led i fødevarerforsyningen skal afdækkes og håndteres proaktivt.
- Den grønne trepartsaftale viser, at omstilling, klimaansvar og forsyningsikkerhed kan gå hånd i hånd, men indsatsen skal forankres bredere - også i EU.
- I en krisesituation skal landbrugs- og fødevarerhvervet have præferencetilling i forhold til energi, vand, brændstof og arbejdskraft.

¹ Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra FAO